

Heti Sci-fi - Itoh Project: Harmónia

2013 február 28. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A szerz?

Keikaku (Project) Itoh 1974-ben született Tokióban. 2007-ben debütált *Gjakuszacu Kikan* című regényével, és ? a szerz?je a *Metal Gear Solid: Guns of the Patriots* című könyvnek, amely egy népszerű számítógépes játékon alapul. Itoh a rákkal folytatott hosszú küzdelem után 2009 márciusában hunyt el, nem sokkal azután, hogy a *Harmony* kéziratát befejezte.

A jövő mindig is érdekelte az embereket. Előszörban mindenki beleláttni szeretne, hogy megtudja, milyen sors vár majd rá, azonban ez kivitelezhetetlen, így marad a képzelgés, a következtetés, illetve a jelenkor aktuális helyzetéből kiinduló elméletek felállítása.

Talán nem véletlen, hogy alapvetően az irodalom lett az a fórum, ahol a jövőképek felvázolása kiteljesedett, hiszen ezen a területen nem volt, ami határt szabhasson a képzeletnek (legfeljebb némi cenzúra a múlt század második felében, bizonyos országokban). A XIX. században ezek a jövőt elképzelt művek még pusztán képzelgések voltak csupán, leginkább az akkori technológia eszközeinek továbbgondolt változataival elhalmozott jövőt vetítettek elénk, eljátszva olyan különleges, abban az időben teljes képtelenségnek vélt gondolatokkal, mint például a Hold megközelítése.

A XX. századra fordulva viszont a jövőben várható technológiai csodák mellett egyre több esetben bukkantak elő azok a gondolatok, amelyek a társadalmi változásokat boncolgatták, illetve felvetették egy-egy „tökéletes” társadalom vízióját. A II. világháborút követően igen sok olyan regény született, amely ilyen utópiákat vázolt fel, ám ezek gyakran az akkor aktuálisan létező társadalmi berendezkedések szélsőségesen eltúlzott változatai voltak (amelyek kialakulásától talán sokan tartottak is annak idején). Manapság már talán nehezebb elképzelni egy pusztán ideológiai alapon kialakuló utópiát a közeli jövőben, ám egyre inkább előtérbe kerül a technológiai fejlődés, amely eszközzé válhat új társadalmak kialakításában.

Arról nem is beszélve, hogy közkedvelt téma a világméretű katasztrófák után kialakuló új társadalom víziója is. Ez utóbbi gondolatokat vegyíti össze Itó Szatosi, álnévén Itó Projekt, [Harmónia](#) című regényében.

Az író sajnos meglehetősen fiatalon, mindössze harmincnégy évesen hunyt el 2009 tavaszán, miután alulmaradt a rákkal vívott hosszú és fájdalmas küzdelemben.

Még 2001-ben diagnosztizálták nála a halálos kórt, és bár voltak a betegségének optimizmusra is okot adó periódusai, végül nem tudta legyőzni. Mivel az írással már csak az élete utolsó periódusában kezdett el foglalkozni, mindössze három történetet tudott befejezni. Még a munkája mellett vágott bele első regényébe, amely rögvest felkeltette a Hayakawa Publishing szerkesztőinek figyelmét, így a *Gyakusatsu kikan (Genocidal Organ)* 2007-ben meg is jelenhetett, és még abban az évben jelölték a japán fantasztikus irodalom legnevesebb elismerésére, a Nihon SF Taisó díjra. El nem nyerte, de a kritikusok azonnal kikiáltották őt az évtized legjobb japán science fiction írójának. Egy évvel később a népszerű számítógépes sorozat, a *Metal Gear Solid* negyedik részéből (*Guns of the Patriots*) készített írott változatot.

Utolsó befejezett regénye hozta meg számára az elismerést, hiszen a *H?mon? (Harmónia)* 2009-ben nemcsak a Nihon SF díjat nyerte el, de bezsebelte a Seiun-díjat is, amelyet a legjobb ázsiai sci-fi regénynek ítélnek oda minden évben. *Sisa no teikoku* című félbehagyott írását barátja, Endzsó Tó fejezte be 2012-ben.

A *Harmónia* című regény egy tökéletesnek látszó világot ábrázol, amely azonban egyre több sebből vérzik. A jövőben egy hatalmas, világméretű katasztrófa elpusztította az emberiség jelentős részét, és a bevetett atomfegyverek miatt jelentős veszélybe került a túlélők egészségi állapota, ezért néhány tudós kidolgozott egy technológiát, amellyel megszüntethető minden betegség, és megóvható az értékes emberi test. Ebben a jövőben ugyanis az emberi test afféle közvagyon, amelyre nemcsak az egyénnek, de a társadalom többi tagjának is vigyázni kell. Az emberek személyes adatai, egészségi állapota, társadalmi értékének mutatószámai, vagyis minden tulajdonsága nyilvános, mindenki kötelezően tud mindent a másikról. A társadalmat áthatja a kedvesség, az empátia, és az egészség felett folyamatosan működő WatchMe elnevezésű rendszer, amely azonnal jelez, ha valakinek a szervezete az optimálistól eltérően viselkedik. Ebben a társadalomban él három gimnazista lány, Mihie Miach, Kirie Tuan, és Reikadó Cían, akik valahogy nem érzik helyesnek a világot, és ennek megfelelően nem is találják benne a helyüket. Miach a hangadó, a legfeljebb lázadó, aki halott médiumokból (azaz könyvekből) nagyon jól ismeri a régi világot, és emiatt egyre fojtogatóbbnak érzi ezt a szép új világot.

A lázadás azonban csak egyetlen módon kivitelezhető, ha az ember öngyilkosságot követ el. A három lány is megpróbálja; Miach meghal, ám a többiek túlélnek. Tizenhárom évvel később Tuan a világ egészsége felett működő szervezet egyik vezető diplomatája, úgynevezett spirálcenzor, aki valamennyire alkalmazkodott a rendszerhez, de a maga módján – dohányzással, illetve kávé és a tiltott alkohol fogyasztásával – továbbra is lázad a rendszer ellen. Cían viszont elfogadta a sorsát, és jó polgára lett ennek az egészségközpontú társadalomnak. Amikor ismét találkozunk, váratlan és hátborzongató eset történik. A világon több ezer ember követ el öngyilkosságot ugyanabban a pillanatban, köztük Cían is, épp Tuan szemé láttára. A lány nyomozásba kezd, és ahogy egyre mélyebbre ás az ügyben, rádöbben, hogy pont az ő kezében van a kulcs a világ megmentéséhez.

A regény valójában egy science fiction környezetbe bujtatott krimi, amely helyenként nem mentes a kliséktől sem, de ezek többsége dramaturgiai fordulatokkal megmagyarázható, így az a néhány fennmaradó már nem is túl zavaró. Az új világot uraló rendszert Itoh nagyon részletesen kidolgozta, és a regényben szinte minden szegletét a lehető legaprólékosabban meg is ismerhetjük, viszont magáról a világról csak közvetve kapunk képet. Érthető, hiszen nem a világ maga a regény központi témája, de én ezzel együtt hiányoltam azokat a leíró részeket, ahol egy kicsit jobban a szemünk elé tárulhatott volna, hogy milyenek is egy egészségalapú társadalom mindennapjai.

Az író azért csepegtet egy-egy részletet; megismerhetünk eszközöket, az életet megkönnyítő programokat, a társadalmat irányító szervezetek kusza hálóját, és természetesen rengeteg ideológiai szónoklatot. A fő kérdés, hogy egy ilyen boldog (vagy annak látszó), érzelmileg kordában tartott társadalom valóban megoldás-e arra, hogy egy életre száműzze az erőszakot, és az eltúlzott érzelmeket az emberből, vagy ez csupán tüneti kezelés? A boldogság tévhite mögé rejtett kemény diktatúra, amely az ember egészségét megragadva irányít mindent. Az ilyen diktatúrák ellen viszont szükségszerűen lázadni kezd az ember, és ott, ahol a legnagyobb érték az egészség és az étellel teli test, ott az egyetlen mód a lázadásra a halál. Azonban, ha egyre többen lázadoznak, az végül nem vezethet egy újabb katasztrófához? Vagyis, ez csak egy körforgás, és elkerülhetetlenek az újabb katasztrófák, legfeljebb a közöttük eltelt idő mennyisége változik. Van-e megoldás ennek az elkerülésére, és szabad-e alkalmazni?

Nagyjából e gondolatok kerülnek terítékre a regény során, miközben sok helyen kerülünk szembe más irodalmi művekre történő utalásokkal – főként George Orwell *1984* című kultikus regényére, de megemlíti Goethe az *Az ifjú Werther szenvedései* című írását, vagy Aldous Huxley [Szép új világ](#) című nagy sikerű történetét is.

A történet maga Tuan elbeszélése, ezért sok helyen visszaemlékezésekből derülnek ki az események, és ezek az emlékek szolgálnak magyarázatul bizonyos cselekedetekre. Tuan alakja érdekes kettősséget tartalmaz, hiszen egyszerre lázad a rendszer ellen a maga kicsinyes és szánalmas módján, ugyanakkor munkája révén egyszerre védelmezi is. Nem igazán vívódik ezen az ellentmondáson, inkább igyekszik mindkét véglet eseményeit a maga javára fordítani. Olyan karakter, akit könnyen megkedvel az olvasó. Eleinte furcsának hat a szövegben a digitális világot szemléltető, kódokkal „elhívott” emlékképek gyakori alkalmazása, de ahogy egyre jobban kitárulkozik előttünk ez az új világ, megértjük, és megbarátkozunk velük. A steril világ hangulata egész jól érezhető, és miközben végig arról van szó, hogy ez a jövőbeli társadalom mennyire boldog és szeretettel teli, valójában azzal szembesülünk, hogy ez csak látszat, hazugság, hiszen félelem és szomorúság árad mindenhonnal.

A kötelező boldogság és harmónia világa valójában nem is az, aminek látszik. Kicsit lassan indul be a történet, de a kezdeti döcögésen áteveckélve izgalmassá válik, és onnantól kezdve szinte lehetetlen a regény.

Itó regénye a klisék ellenére is nagyon jó regény, mert nemcsak egy érdekes jövőt vázol fel, hanem eljátszik a jövőt irányító rendszer problémáival, és végül egy igen meglepő (vagy talán nem is annyira meglepő) csavarral zárja le. Akik szeretik az utópiákról (bár jelen regényben inkább egy utópiai köntösbe bújtatott disztópiát láthatunk) szóló történeteket, amelyek science fiction környezetben játszódnak, és bővelkednek filozófiai fejtegetésekben, az feltétlenül olvassa el. Érdekes.

<http://fictionkult.hu> - RV

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
